

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 19 (14.070)

Баҳоси эркин нарҳда

УГЛЕВОДОРОД ҚАЗИБ ОЛИШ ҲАЖМИНИ ОШИРИШ БЎЙИЧА ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 6 февраль куні нефть-газ саноатидаги ишлар натижадорлиги, табиий газ ва суюқ углеводородлар қазиб олиш ҳажмини ошириш бўйича жорий йилги вазифалар муҳокамасига бағишланган йиғилиш ўтказди.

Нефть-газ саноати аҳоли ва иқтисодиёт тармоқлари учун энергия манбаи, кўплаб маҳсулотлар учун хом ашё етказиб берадиган муҳим соҳадир. Шу боис энергетика, нефть-газ, геология йўналишларида чуқур таркибий ислохотлар, рақобатбардорлиқни кучайтиришга қаратилган дастурлар амалга оширилмоқда.

“Ўзбекнефтегаз” акциядорлик жамияти бошқарув тизими такомиллаштирилди, унинг таркибида бўлган “Ўзтрансгаз” ва “Худудгазтаъминот” акциядорлик жамиятлари алоҳида ташкилотлар сифатида қайта ташкил этилди.

Давлатимиз раҳбарининг 2019 йил 18 ноябрдаги “Нефть ва газ геология-қидирув ишларини ташкил этиш ва олиб бориш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори билан янги конларни аниқлаш, углеводород хом ашёси захираларини ривожлантиришнинг барча ташкилий-молиявий жиҳатлари белгилаб берилди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев яқинда Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида хорижий экспертларни нефть-газ соҳасидаги давлат корхоналарини бошқаришга жалб этиб, уларнинг самарадорлигини ошириш ва харажатларини мақбуллаштириш, қарз миқдорини камайтиришга эришиш лозимлигини таъкидлади. Янгидан тасдиқланган ҳукумат олдига шу борада устувор вазифалар қўйилди.

Йиғилишда нефть-газ соҳасида жорий йилда амалга оширилиши лозим бўлган долзарб чора-тадбирлар муҳокама қилинди.

Яратилган шароитларга қарамадан, тизимли

муаммолар барҳам топмаётгани, бу бошқа тармоқлар ривожига ҳам салбий таъсир кўрсатаётгани таъкидлаб ўтилди.

– Бир нарсани ҳаммамиз тушуниб олишимиз лозим. Биз соҳадаги камчиликларни бартараф этиш бўйича ўтган уч йилда кўпгина чора-тадбирларни ҳаётга татбиқ этдик. Лекин натижаларни таҳлил этадиган бўлсак, ҳали нефть-газ, электр энергиясининг барқарор таъминотида халқимиз, тадбиркорларимиз талабини тўла қаноатлантира олмаيمиз. Шунинг учун, ҳар бир масалага чуқур эътибор қаратиб, янги чора-тадбирлар асосида самарали иш тизимини ташкил этишимиз керак. Агар бу вазифаларни ўз вақтида амалга оширмасак, иқтисодиётимизда кўзлаган мақсадларимизга эриша олмаимиз, – деди давлатимиз раҳбари.

Корхоналарни модернизация қилиш ишлари етарли эмаслиги, газ етказиб беришда йўқотиш кўплиги ҳамда узилтишларга йўл қўйилаётгани қайд этилди.

Энергетика вазирлигига жорий йилда иқтисодиёт тармоқлари ва аҳолига ёқилғи маҳсулотларини барқарор етказиб бериш учун табиий газ қазиб олишни 2019 йилгига нисбатан 4 миллиард куб метрдан зиёд кўпайтириш вазифаси қўйилди. Ишлаб чиқариш ва истеъмолчиларга етказиб бериш оралиғидаги технология сарф ва йўқотишларни камайтириш бўйича топшириқлар берилди.

Нефть-газ соҳасини ислох қилиш бўйича “лойиҳа офиси”га илғор халқаро консалтинг компанияларини жалб қилиш, корхоналарда раҳбар ходимларнинг маошини фаолият самарадорлигини ба-

ҳолаш кўрсаткичларига (KPI) боғлаш зарурлиги таъкидланди. Соҳадаги барча корхоналарда коррумпцияга қарши қаршичи бўйича “комплаенс назорат” тизими жорий этилиши белгиланди.

“Ўзбекнефтегаз” акциядорлик жамиятига ҳар бир коннинг ҳолатини танқидий таҳлил қилиб, табиий газ қазиб чиқариш ҳажмини ошириш вазифаси қўйилди.

Аҳолининг суолтирилган газга бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида пропан-бутан аралашмасини ажратиб олиш қурилмасини барпо этиш ва модернизация қилиш бўйича 3 та лойиҳани яқунлаш лозимлиги қайд этилди.

Шўртан газ-кимё мажмуасида синтетик суюқ ёқилғи (GTL) ишлаб чиқариш заводи қурилишининг бориши кўриб чиқилди. Соҳа корхоналарида “рақамли кон”, хўжалик бошқаруви ва ресурсларнинг автоматлаштирилган ҳисобини юритиш дастурларини (ERP) жорий этиш бўйича топшириқлар берилди.

“Ўзтрансгаз” ва “Худудгазтаъминот” акциядорлик жамиятларига жорий йил июль ойига қадар 2,5 мингта йирик истеъмолчини табиий газ ҳисобини юритишнинг онлайн тизимига улаш вазифаси юклатилди. Табиий газни назорат қилиш ва ҳисобга олишнинг автоматлаштирилган тизимини жорий этиш доирасида камида 2 миллион истеъмолчига замонавий электрон газ ҳисоблагич ўрнатиш зарурлиги қайд этилди.

Йиғилишда муҳокама қилинган чора-тадбирларни жадаллаштириш бўйича масъуллар белгиланди.

ЎЗА

МАМЛАКАТИМИЗДА

• Термиз туманидаги Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Афғонистон фуқароларини ўқитиш таълим марказида буюқ мутафаккир Алишер Навоий таваллудининг 579 йиллигига бағишланган адабий-бадиий кеча ўтказилди.

• Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесида ўтказилган кенгайтирилган раёсат мажлисида олий таълим муассасаларида ўтган йилда амалга оширилган ишларнинг сарҳисоби ва жорий йилги долзарб вазифалар муҳокама қилинди. Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзолари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси депутatlари, олий таълим муассасалари ректорлари, филиаллар директорлари, вазирликлар, таълим инспекцияси раҳбарлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

• “Наманган” эркин иқтисодий зонасининг Чуст туманида меҳнат ярмаркаси ўтказилди. Меҳнат ярмаркасида эркин иқтисодий зона ҳудудида фаолиятини бошлаган корхоналар билан бир қаторда Чуст, Поп, Тўрақўрғон туманлари ҳамда Наманган шаҳридаги кўплаб хўжалик юритувчи субъектлар 1 минг 500 бўш иш ўрни билан иштирок этди.

• Жиззах шаҳрида инвестиция дастури асосида куриб битказилган вилоят эндокринология диспансерининг замонавий янги биноси фойдаланишга топширилди. Тадбирда вилоят ҳокимлиги, Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги, Республика иқтисослаштирилган эндокринология илмий-амалий тиббиёт маркази ҳамда жамоатчилик вакиллари иштирок этди.

ЖАҲОНДА

• Amazon раҳбари ва дунёнинг энг бой одами Жефф Безос бор-йўғи 15 дақиқа ичда яна 13 млрд. долларга бойиди. Бу ҳақда Bloomberg агентлиги хабар берди. Безоснинг янада кўпроқ бойишига Amazon акцияларининг 30 январдаги биржа савдолари ёпилишидан кейин электрон савдо вақтида 12 фоизга қимматлашиб, нархи 2,1 минг долларга етиши сабаб бўлган. Акциялар нархи компаниянинг 4-чорак бўйича муваффақиятли ҳисоботи сабабли кескин кўтарилган. Ҳисоботга кўра, компаниянинг 4-чорак бўйича даромади 87,4 млрд. долларни, бир акция учун даромад эса мутахассислар прогноз қилган 4,11 доллар ўрнига, 6,47 долларни ташкил қилган. Шунинг эвазига Amazon'нинг 12 фоиз акциясига эгаллик қилувчи Безоснинг бойлиги 129,5 млрд. долларга етган.

• Сўнги ўттиз йилда вируслар тарқалиши ҳолатлари кўпайди. Хитойдаги янги कोरोनाвирус каби вирусдан касалланиш оқибатида эпидемиялар келиб чиқиши одатий ҳолга айланмоқда. Лекин нима учун? Бугунги кунда Ер юзи аҳолиси ҳар қачонгидан кўра кўпроқ. Сайёрада бугунги кунда – 7,7 млрд. киши яшамоқда, аҳоли сони кундан кунга ортмоқда ва зичлашмоқда. Одамлар кўпаймоқда – кенгликлар тораймоқда. Бу эса патогенлар (касаллик кўзгатувчи бактериялар) одамлар орасида тез тарқалишини таъминлайди.

ЕВРОПАНИНГ ОСИЁ ТАДҚИҚОТЛАРИ ИНСТИТУТИ САЙТИДА МУРОЖААТНОМА БЎЙИЧА ЭКСПЕРТЛАР ФИКРИ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

Европанин Осиё тадқиқотлари институти веб-сайтида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси юзасидан шарҳ эълон қилинди.

Унда институт Осиё тадқиқотлари мувофиқлаштирувчиси Альберт Туркстра ва кичик илмий ходими Калум Томсоннинг фикр-мулоҳазалари келтирилди.

“Президент Шавкат Мирзиёевнинг Мурожаатномаси орқали мамлакатни модернизация қилиш ва ислох қилиш бўйича кейинги қадамлар тўғрисида аниқ тасаввурга эга бўлдик. Ўзбекистон 2017 йилдан буён халқаро ҳамжамият кўз ўнгиде жадал ривожланмоқда”, – дейилади шарҳда.

Таъкидланганидек, Президент Шавкат Мирзиёев Мурожаатномасида фуқаролик жамияти институтлари ва оммавий ахборот воситалари ролини ошириш, камбағалликка қарши курашиш, коррупцияни тугатиш ва қонун устуворлигини таъминлаш каби муҳим масалалар қайд этилган.

Муаллифлар мақолада Ўзбекистонда 2020 йилнинг Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили деб эълон қилинишига эътибор қаратиб, рақамлаштириш мамлакатда рақобатдор иқтисодиётни ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга экани ҳақида фикр билдирди. Ёш малакали битирувчилар учун муносиб иш ўринлари яратиш, жамият ривожига ижобий таъсир кўрсатишини баён қилди.

Шунингдек, экспертлар Мурожаатномада белгиланган вазифаларнинг Европа Иттифоқининг Марказий Осиё бўйича янги стратегияси билан ўзаро боғлиқ эканини таъкидлайди. Экспертлар фикрига кўра, Европа ва Марказий Осиё рақамли иқтисодиёт соҳасида ҳамкорликни кенгайтиради. Иқтисодиётни рақамлаштириш чегараларини бошқариш, давлат идоралари, савдо, транспорт ва энергетика инфратузилмасини ривожлантиришдаги ҳамкорликнинг асосий йўналишлари ҳисобланади.

“Олий таълим соҳасида Ўзбекистон юқори натижаларга эришмоқда. 2016 йилдан буён мамлакатдаги олий ўқув юрталарида талабалар сони икки баравар кўпайди, 19 та янги институт ва университет ташкил этилди. Мамлакатда АҚШ, Жанубий Корея каби 13 та чет эл университетлари филиаллари фаолият юритаётганини мамнуният билан қайд этиш керак”, – дейилади мақолада.

Муаллифлар мамлакатимизнинг транзит салоҳиятига тўхталиб, “Яқин келажақда Ўзбекистон транзит салоҳияти икки бараварга ортиши мумкин”, дея ўз қарашларини келтириб ўтади.

“Денгиз йўлига тўғридан-тўғри чиқиш имконига эга бўлмаган Ўзбекистон ривожланиши учун транспорт-коммуникация муҳим аҳамиятга эга. Самарали ва ишончли транспорт тармоғи Ўзбекистон тараққиётини тезлаштиришга ёрдам беради”, – дейилади Европанин Осиё тадқиқотлари институти веб-сайтида эълон қилинган мақолада.

“Дунё” АА Брюссель

ЖУРНАЛИСТИКА СОҲАСИГА ОИД 10 ЖИЛДЛИК ҚЎЛЛАНМА ЧОП ЭТИЛДИ

Мамлакатимизда оммавий ахборот воситалари ривожига, айниқса, профессионал журналист кадрларни тайёрлаш, жамиятда сўз эркинлигини таъминлаш, журналистларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоялаш механизмларини янада кучайтириш каби масалаларга устувор вазифа сифатида эътибор қаратилмоқда.

Шу билан бирга, малакали, замонавий билим ва кўникмаларни ўзлаштирган кадрларни тарбиялаш, уларнинг ҳар томонлама пухта билим олиши учун зарур шарт-шароит яратилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг тегишли топшириғи билан Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги зимма-

сига журналистларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш нуктаи назаридан келиб чиқиб, улар учун халқаро тажрибани ўрганган ҳолда, назарий-олимпар ҳамда амалиётчиларнинг тажрибалари асосида журналистика соҳасига оид қўлланма тайёрлаб, чоп этиш вазифаси юкланган эди.

Олимлар, профессор-ўқитувчилар жалб этилган ҳолда беш ой ичда 10 жилдлик қўлланма тайёрланди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясини ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида журналистика соҳасига оид ушбу қўлланманинг таҳдирот маросими ташкил этилди.

(Давоми 2-бетда)

ИСЛОҲОТЛАРНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЙЎЛИДА МУНОСИБ МЕҲНАТНИ ТАЪМИНЛАШ

Пойтахтимизда Олий Мажлис Сенати, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан Халқаро меҳнат ташкилоти билан ҳамкорликда ташкил этилган давра суҳбати шу мавзуга бағишланди.

батан 3,7 фоизга кўпайиб, 5 миллион 712 мингта ташкил қилди. Норасмий секторда банд бўлганлар сони (меҳнат мигрантлари ҳисобга олинмаганда) 5 миллиондан зиёд. Мамлакатимиздаги ишсизлар сони 1 миллион 300 нафарни ташкил этмоқда. Ҳар йили 600 мингдан зиёд ёшлар меҳнат бозорига кириб келмоқда.

Олий Мажлис Сенати Раиси Танзила Норбоева ўзининг 100 йиллик фаолияти давомида жаҳонда ижтимоий адолатни

илгари суриш ва меҳнатқашлар ҳуқуқини таъминлашга хизмат қилган Халқаро меҳнат ташкилоти билан самарали ҳамкорликни Ўзбекистон юксак кадрларини алоҳида таъкидлади.

Мамлакатимиз 1992 йилдан буён Халқаро меҳнат ташкилотининг тўла ҳуқуқли аъзосидир. Ҳозирги кунга қадар мамлакатимиз ХМТнинг 17 та конвенцияси ҳамда 1 та конвенция протоколини ратификация қилган.

Давлатимиз раҳбари 2017 йил 19 сентябр-

да Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 72-сессиясида сўзлаган нутқда Халқаро меҳнат ташкилоти билан ҳамкорликда болалар меҳнати ва мажбурий меҳнатга барҳам бериш бўйича таъсирчан чоралар кўрилатганини ҳақида алоҳида таъкидлаб ўтганди. Мана шу кундан юртимизнинг Халқаро меҳнат ташкилоти билан ҳамкорлиги янги босқичга кўтарилди.

(Давоми 2-бетда)

Акк-садо

ЎЗБЕКИСТОНГА БЎЛГАН МУҲАББАТИМИЗНИ ЯНАДА ОШИРДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Мурожаатномаси ҳам сиёсий, ҳам тарихий аҳамиятга молик бўлган ҳужжат сифатида мени ҳам бефарқ қолдирмади.

Бу, айниқса, фуқаролик масалаларида инсон ҳуқуқларини таъминлаш борасида муҳим қадам бўлди. Собиқ иттифоқ даврида Ўзбекистон Республикасидаги олий ўқув юрталарида тахсил олиб, иш билан таъминланиб, оила қурган ҳамда ишга жойлашиб қолган инсонлар ханузгача Ўзбекистон фуқаролигини ололмади сарсон-саргардон бўлаётган эди. Мазкур қарор давлат раҳбарининг одилона ва оқилона сиёсатидан дарак берган ҳолда, ватандошларимизнинг Ўзбекистонга бўлган меҳр-муҳаббатини ва садоқатини янада орттириб, фарзандларини ватанпарварлик руҳида тарбиялашда катта имкониятлар яратди.

Шу ўринда айтишим жоизки, миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенглик кўп миллатли Ўзбекистоннинг асосий шиорларидан бири деб биламан. Чунки, ҳар бир давлатда тинчлик, бирдамлик, дўстлик ва ҳамжихатлик ҳукмронлик қилмасда, бу давлатнинг келажаги буюк бўлмайди. Мазкур йўналиш борасида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Миллатлараро муносабатлар ва хорижий давлатлар билан дўстлик алоқалари қўмитаси ва Қозоғистон халқи асосий қўмитаси ҳамкорлигида кўпгина ишлар амалга оширилди. Масалан, 2019 йилнинг 14-15 ноябрь кунлари Тошкент шаҳрида ўтган "Урта Осиё - умумий уйимиз"

деб номланган халқаро конференцияда бир гуруҳ қозоғистонлик делегация вакиллари иштирок этди. Ўзбекистон Ёзувчилар уюشمаси биносида Қозоғистон Ўзбекларининг халқ оғзаки ижоди "Ҳой-ҳой ўлан, жон ўлан" фольклор китоби тақдимоти ўтказди. Тошкент шаҳридаги "Халқлар дўстлиги" концерт саройида Қозоғистон ва Ўзбекистон давлатларининг таниқли санъаткорлари иштирокида "Дўстлик тароналари" деб номланган катта концерт дастури намойиш этилди. Қозоғистон Ўзбеклари этномаданий бирлашмалари "Дўстлик" ҳамжамияти ва Ўзбекистон Республикаси қозоқ миллий маданияти маркази билан ҳамкорликда икки давлат ёзувчи ва шоирларининг ижодий кечалари, миллатлараро тотувликка йўғрилган тадбирларини ўтказиб келмоқда.

Мазкур Мурожаатноманинг асосий тамойиллари ва устувор мақсадларидан яна бири миллий хавфсизлик ҳамда эл-юртнинг тинчлиги ва оқилона сиёсатининг таъминлашидир.

Мазкур тарихий муҳим ҳужжат, яъни Мурожаатноманинг ҳар бир йўналиши ва тамойилларини амалга оширишда кўп миллатли Ўзбекистонликлар бир тану бир жон бўлиб, бир ёқадан бош, бир енгдан қўл чиқариб, самарали меҳнат қилишларига ишонамиз.

Икромжон ҲОШИМЖОНОВ, Қозоғистон Ўзбеклари этномаданий бирлашмалари "Дўстлик" ҳамжамияти раиси

ЖУРНАЛИСТИКА СОҲАСИГА ОИД 10 ЖИЛДЛИК ҚЎЛЛАНМА ЧОП ЭТИЛДИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Унда Сенат аъзолари, депутатлар, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюشمаси вакиллари, журналистлар, профессор-ўқитувчилар ва талабалар иштирок этди.

— Қисқа вақтда ушбу китобларни тайёрлаш учун Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университети, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Ўзбекистон Миллий университети профессор-ўқитувчилари билан ҳамкорлик йўлга қўйилди, — деди Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги директорининг биринчи ўринбосари Дилшод Саиджонов. — Қўлланманинг ҳар бир жилди, боблар, мавзуларни аниқлаш мақсадида юқорида кайда ёзилган олий таълим муассасалари вакиллари билан бир қаторда Журналистлар малакасини ошириши маркази, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, "Дунё" ахборот агентлиги, Ўзбекистон электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси вакиллари, танқидчи ижодкорлардан иборат таркибда Ишчи гуруҳ тўзилиди. Бир неча бор маслаҳат йиғилишлари ўтказилди. Ҳар бир жилд бўйича маъруза муҳаррирлар танлаб олинди ва уларнинг тавсиялари асосида муаллифлар таркиби шакллантирилди.

Қўлланманинг ҳар бир жилди — "Журналистика назарияси, тарихи ва тараққиёти", "Журналистика ҳуқуқи ва этикаси", "Медиаинженерлик ва таҳрир", "Медиа-маркетинг ва менежмент", "Босма оммавий ахборот воситаларида жанрлар ва маҳорат масалалари", "Аудиовизуал журналистика", "Онлайн журналистика ва медиада янги трендлар", "Замонавий медиа муҳитда PR-хизматлар", "Ихтисослашган журналистика", "Журналистика социологияси ва психологияси" минг нусхадан наشرдан чиқарилди.

— Ўтган йили Ўзбекистонда оммавий ахборот воситаларида оид 10 жилд қўлланма чоп этилди, дейилганида кўпчилик ишонмаганди, — деди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Хуршид Дўстмуҳаммад. — Бу биз учун қўлланма ҳолат эди. Маълумки, ҳамма соҳада амалиёт ва назария ёнма-ён юрди. Шу кунгача ўзбек миллий журналисти-

касида назария анча орқада, илмий салоҳият жуда заиф эди. Соҳага оид нақд 10 жилд китоб чоп этилгани олимлар, профессорлар нимага қодир эканлигини амалда кўрсатди. Энди ёшлар фақат ўқиши, изланиши керак. Бундан бошқа йўлимиз йўқ.

Тайёрланган қўлланма олий таълим муассасаларида таълим жараёнида фойдаланиши билан бир қаторда, "Журналистнинг шахсий кутубхонаси" сифатида ҳар бир таҳрирда, журналистларнинг шахсий китоб жавонларидан ўрин олишга арзийдиган адабиётлар сифатида тайёрланди.

— Соҳамизга оид китобларга эҳтиёж доим юқори бўлган, — деди Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университети ректори Нозима Муротова. — Журналистика соҳасига оид 10 жилдлик қўлланма чоп этилиши билан соҳага оид китоб етишмовчилиги муаммосининг ҳал этилиши йўлидаги биринчи қадам қўйилди. Чунки бу соҳа шунчалик тез ривожланаётган даврда журналистикага оид китоблар хорижда тез-тез чоп этилар, бизда эса маълум мазонода оксоқлик бор эди. Амалга оширилган бу ташаббусни олқийлаймиз. Мазкур 10 жилдлик қўлланмада бундан олдин чоп этилмаган маълумотлар бор. Мақола, рисола шаклида тор доирада эълон қилинган маълумотлар ҳам мавжудлиги бизнинг катта ютуғимиздир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев жорий йил 24 январь кун Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида ҳам оммавий ахборот воситаларини ҳар доим қўллаб-қувватлашни билдириб, соҳага оид масалаларга алоҳида ургу берди. Жамоатчилик назоратини кучайтиришда ҳам ОАВларнинг ролини ошириш зарурлигини таъкидлади.

Давлатимиз раҳбарининг эътибори асосида тайёрланган мазкур 10 жилдлик қўлланма Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили учун муносиб сова бўлди, дейиш мумкин.

Ушбу қўлланма мамлакатимизда тобора юксак аҳамият касб этиб бораётган очкичлик сиёсатининг янада ривож топиши ҳамда унинг асосий иштирокчилари саналмиш журналист ва блогерларнинг назарий билимларини янада мустаҳкамлашга муносиб хизмат қилади.

Хуршид КОДИРОВ

МАЖБУРИЙ МЕҲНАТГА БУТКУЛ БАРҲАМ БЕРИЛАДИ

Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги "Ишга марҳамат" мономарказида 2019 йилда пахтачилик соҳасида муносиб меҳнатнинг ижроси ва келгусида бу борадаги вазифаларга бағишланган давра суҳбати ўтказилди.

чиқараётгани кенг муҳокамаларга сабаб бўлмоқда. Кайд этиш керакки, халқаро нормалардан ташқари 2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида ҳам фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилиш кафолатларини мустаҳкамлашга қаратилган чора-тадбирлар белгиланган. Ҳозирда юртимизда ана шу йўналишдаги ишларни такомиллаштириш, самарадорлигини ошириш бўйича муайян ишлар олиб борилмоқда.

Давра суҳбатида пахтачилик тармоқларида жорий этилиши кутулаётган янги стратегия ўзгаришлар, маҳаллий даражада ижрога оид юзага келаётган қийинчиликлар муҳокама қилинди. Жумладан, халқаро экспертлар, соҳа мутахассислари иштирокида алоҳида шўъбаларга бўлиниб, пахтачилик соҳасини модернизация қилиш ва бунинг 2019–2020 йилларда пахта теримида таъсири, 2019 йилги пахта терими даврида мажбурий меҳнат қарши кураш — қонунчилик ва амалиёт, 2019 йилги пахта терими даврида маж-

бурий меҳнат соҳасида мустақил мониторинг — натижалар ва тавсиялар мавзуларида фикр алмашилди. Охириги пайтларда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Давлат меҳнат инспекцияси томонидан мажбурий меҳнатни буткул йўқ қилиш борасида амалга оширилаётган ҳалқаро ҳамжамиятининг эътиборини қозонмоқда. 2019 йил пахта терими мавсумида бир қанча мансабдор шахслар мажбурий меҳнатга жалб қилиш ва теримчиликларга меҳнат шaroитларини яратмаганлик учун жаримага тортилган.

2019 йилда Давлат меҳнат инспекциясининг мурожаат каналларида мажбурий меҳнат билан боғлиқ 1 минг 282 хабар келиб тушган. Урганишлар давомида 259 мурожаатда ҳақиқатан ҳам фуқаролар мажбурий меҳнатга жалб этилгани, шунинг 118 таси пахта терими мавсумида руй бергани аниқланди. Мазкур ҳолатлар бўйича айбдорлар жавобгарликка тортилди, уларга 772 миллион сўм миқдорда жарималар тайинланган. Шунингдек, 3 миңдан зиёд фуқаро пахта мавсумида мажбурий меҳнатга жалб этилгани аниқ-

лиги Фарҳод Шерматов. — Низомнинг янги йўлисида ҳар бир касбий танлов ўтказиш тартиби соддалаштирилиб, номенклатура лавозимларга кирмайдиган ҳарбий хизматчиларни бошқа вазирликларга ўтказилиши вазирлик раҳбарларининг ўзаро келишувини асосида амалга оширилиш тартиби белгилаб қўйилди.

Шунингдек, вазирлик томонидан уй-жой билан таъминланмаган контракт бўйича ҳарбий хизматчиларга уларнинг аризага бинан тақдим қилинаётган уй-жойни умумий қийматининг 25 фоиздан 50 фоизгача миқдордаги дастлабки бадал пулини давлат бюджети маблағлари ёки қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан тўлаш йўли билан узоқ муддатли имтиёзли ипотека кредитини берish тизими бўйича турар жойлар берилиши мумкинлиги тўғрисида янги норма киритилди.

— Президентимизнинг мазкур қарори Ватанимиз фуқароларининг ҳарбий хизматга бўлган қизиқиши янада орттириши, юртимизда ҳарбий хизмат нуфузи ошишига хизмат қилади, — дейди Мудофаа вазирлиги бош бошқарма бош-

лиги Фарҳод Шерматов. — Низомнинг янги йўлисида ҳар бир касбий танлов ўтказиш тартиби соддалаштирилиб, номенклатура лавозимларга кирмайдиган ҳарбий хизматчиларни бошқа вазирликларга ўтказилиши вазирлик раҳбарларининг ўзаро келишувини асосида амалга оширилиш тартиби белгилаб қўйилди.

Шунингдек, вазирлик томонидан уй-жой билан таъминланмаган контракт бўйича ҳарбий хизматчиларга уларнинг аризага бинан тақдим қилинаётган уй-жойни умумий қийматининг 25 фоиздан 50 фоизгача миқдордаги дастлабки бадал пулини давлат бюджети маблағлари ёки қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан тўлаш йўли билан узоқ муддатли имтиёзли ипотека кредитини берish тизими бўйича турар жойлар берилиши мумкинлиги тўғрисида янги норма киритилди.

— Президентимизнинг мазкур қарори Ватанимиз фуқароларининг ҳарбий хизматга бўлган қизиқиши янада орттириши, юртимизда ҳарбий хизмат нуфузи ошишига хизмат қилади, — дейди Мудофаа вазирлиги бош бошқарма бош-

ИСЛОҲОТЛАРНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЙЎЛИДА МУНОСИБ МЕҲНАТНИ ТАЪМИНЛАШ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Биргина 2019 йилда мажбурий меҳнатга тўлиқ барҳам бериш ҳамда Давлат меҳнат инспекциясининг ваколатларини кенгайтириш мақсадида ХМТнинг 2 та конвенцияси, яъни "Санот ва савдодаги меҳнат инспекцияси тўғрисида"ги ҳамда "Қишлоқ хўжалигидаги меҳнат инспекцияси тўғрисида"ги конвенциялари ратификация қилинди.

Президентимизнинг айна йўналишдаги ислохотларнинг кенг қўламда амалга оширилишини таъминловчи фармон ва қарорлари қабул қилинди. Хусусан, Президентнинг "Одам савдосига ва мажбурий меҳнатга қарши курашиш тизимини янада такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони имзоланди. Унга қўра, одам савдосига ва мажбурий меҳнатга қарши кураш соҳасида мамлакатимизнинг халқаро майдондаги ижобий имижини олға суртишда давлат органлари фаолиятини мувофиқлаштиришнинг таъсирчан тизимини яратиш мақсадида Одам савдосига ва мажбурий меҳнатга қарши курашиш миллий комиссияси ва унинг таркибиде Мажбурий меҳнатга қарши курашиш кичик комиссияси ҳам ташкил этилди.

Анжуманда халқаро экспертлар томонидан бугунги кунда меҳнат муносабатларига дахлдор қарашлар эскиргани, жамият ривожланишининг янги кўриниши ва шаклларида муҳтож экани қайд этилди.

— Бугун меҳнат бозориде кечаётган яна бир муҳим ҳодиса ишчи кучи сонининг ортиб бораётганидир, — дейди Халқаро меҳнат ташкилотининг Европа ва Марказий Осиё мамлакатлари бўйича минтақавий бюроси директори Хайнц Коллер. — Ҳисоб-китобларга қўра, 2030 йилга бориб ривожланаётган давлатларда ишчи кучи ўртача 60 фоизга ўсади. Ўзбекистон аҳолиси йилдан йилга кўпаймоқда. Ишсизликка барҳам бериш мақсадида мамлакатимизда ҳар йили минглаб янги иш ўринлари яратилаётгани эътиборга молик. Бунда ислохотлар натижасида иқтисодий ўсиш суръатлари кузатилаётгани муҳим ўрин тутмоқда. Яна бир аҳамиятли жиҳати шундаки, Ўзбекистон сўнгги йилларда пахта етиштириш ва териб олишда болалар меҳнати ҳамда мажбурий меҳнатга буткул барҳам берди.

2018 йилда АҚШ Меҳнат вазирлиги Ўзбекистонни пахта етиштириш ва териб олишда болалар меҳнатидан фойдаланувчи мамлакатлар рўйхатидан чиқарди, Халқаро меҳнат ташкилотининг дастлабки ҳисоботида эса мажбурий меҳнатга қарши курашишда Ўзбекистонда салмоқли юксалишлар кузатилгани қайд этилди.

Экспертларнинг сўзларига қўра, пахта йғим-терими даврида мажбурий меҳнатдан фойдаланиш масаласига келганда, Ўзбекистонда узоқ муддатли ва барқарор ечимларни ишлаб чиқиш учун яқна тартибдош, секторий ёндашув етарли эмас. Пахта соҳасидаги аниқ чора-тадбирлар, масалан, мониторинг, ҳабардорлиқни ошириш ва иш ҳақини ошириш кабилар мажбурий меҳнатдан фойдаланишни қисқартиришга катта таъсир кўрсатган бўлса ҳам, Ўзбекистон учун меҳнат бозорининг умумий бошқарувини кучайтириш зарур.

Сўнгги икки йил ичида Ўзбекистон муносиб меҳнат бўйича мамлакат дастурини амалга ошириш доирасида қатор чора-тадбирларни амалга оширди.

Таъкидланишича, ишга муҳтож 1,3 миллион киши ҳамда ёшлар ва аёллар ўртасидаги ишсизлик даражаси юқори бўлган шароитда, Ўзбекистон иш билан таъминлашни ривожлантириш сиёсатининг муҳим устувор йўналиши эканини тан олди. Халқаро меҳнат ташкилоти меҳнатга оид инклюзив ва инновацион сиёсатни амалга ошириш учун миллий салоҳиятини оширишга оид ёндашувини меҳнат бозорининг тез ўзгариши шароитида бандлик хизматлари ва дастурларини мослаштириш ва модернизация қилишни устувор йўналиш деб билади.

Асосий вазифа аҳолини иш билан таъминлаш агентликларининг сифатли хизматларни тақдим этиш ва мавжуд рақамли технологиялардан фойдаланиш қобилиятини қўллаб-қувватлаш ва кучайтиришдан иборат. Халқаро таъриб шунини кўрсатадики, чуқур иқтисодий ислохотлар даврида муносиб меҳнат шароитларини таъминлаш, ишчилар ва уларнинг оилаларини ҳимоя қилиш ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш қаровини кенгайтириш учун иш билан таъминлаш ва ижтимоий сиёсатга комплекс ёндашиш зарур.

Аҳоли бандлигини таъминлаш, меҳнат миграциясини тартибга солиш, меҳнат муносабатлари истиқболларининг фундаментал тамойиллари каби устувор вазифалар атрофида муҳокама қилинди.

Нурилло НАСРИЕВ

Абдулазиз МУСАЕВ

